

Brzezińska, Jadwiga

Jubileusz 90-lecia doc. dr hab. n. farm. Bazylego Leszczyłowskiego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 50/1, 271-274

2005

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

4) Vilmy G u d i e n e – *The history of the Society of Lithuania Pharmacists in 1922–1940*,

5) Bożeny U r b a n e k – *Dziewiętnastowieczne sposoby i środki pielęgnacji ciężko chorych w polskojęzycznej literaturze medycznej*.

Z wielką starannością zostały wykonane postery z zakresu historii farmacji. Zademonstrowano ich sześć:

1) Iwona D y m a r c z y k , Renata J a c h o w i c z – *Naczynia apteczne ilustracją dawnego aptekarstwa*,

2) Monika U r b a n i k , Katarzyna J a w o r s k a – *Zielnik Elizabeth Blackwell (1737)*,

3) Katarzyna J a w o r s k a , Monika U r b a n i k – *„Wiadomości Aptekarskie” – organ Izby Aptekarskiej w Krakowie w latach 1940–1944*,

4) Monika U r b a n i k , Katarzyna J a w o r s k a – *Leki z laboratorium Apteki Fortunata Gralewskiego w Krakowie*,

5) Feliks Gajewski – *Honorowe Środowiskowe Muzeum Farmacji Pomorza*,

6) Lucyna Samborska – *Farmakolog, prof. Janusz Supniewski (1899–1964), kierownik katedry farmakologii Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Do streszczenia tego ostatniego posteru w materiałach zjazdowych zakradły się niestety dwa błędy.

W dyskusji podsumowującej podkreślono szeroki wachlarz badań historyków farmacji oraz potrzebę zorganizowania warsztatów dla młodych osób, interesujących się zagadnieniami historii farmacji.

Jadwiga Brzezińska
Zespół Historii Farmacji PTF
Kołobrzeg

JUBILEUSZ 90-LECIA

DOC. DR HAB. N. FARM. BAZYLEGO LESZCZYŁOWSKIEGO

Pan doc. dr hab. n. farm. Bazylego Leszczyłowski jest niezwykle popularny w środowisku farmaceutycznym ze względu na szeroką i wielokierunkową działalność społeczną.

Podczas XIX Naukowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w dniu 23 września 2004 r. Obchodził akurat 90-te urodziny. Stało się to asumptem do złożenia Szanownemu Jubilatowi serdecznych życzeń oraz gratu-

lacji w związku z nadaniem mu podczas otwarcia Zjazdu w dniu 22 września 2004 r. tytułu członka honorowego PTFarm.

Specjalna uroczystość laudacyjna ku czci Szanownego Jubilata miała miejsce podczas tegoż Zjazdu w dniu 23 września 2004 r. na forum Sekcji Historii Farmacji.

Po przywitaniu Jubilata i jego małżonki Teresy, prezes Zespołu Sekcji Historii Farmacji dr Jan Majewski odczytał jego życiorys, osiągnięcia i zasługi dla środowiska farmaceutycznego. Następnie adresy laudacyjne, kwiaty, upominki i życzenia składali: prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego prof. dr hab. Janusz Pluta, prezes Naczelnej Izby Aptekarskiej mgr Andrzej Wróbel, prezes Oddziału Wrocławskiego PTFarm. – prof. dr hab. Aleksander Kubis, prezes Zespołu Sekcji Historii Farmacji dr Jan Majewski, przewodniczący Sekcji Historii Farmacji z Rzeszowa, Bydgoszczy, Zielonej Góry, Katowic, Krakowa, Szczecina, Poznania, Wrocławia, Koszalina, oraz przyjaciele i znajomi.

Po krótkiej przerwie dostoyny Jubilat wygłosił referat pt. *Przywróćmy farmacji polskiej należny jej autorytet*. Bazując na swym wieloletnim doświadczeniu zawodowym wskazał, że dążeniem środowiska farmaceutycznego winno być: mieć swoją reprezentację w sejmie i we władzach samorządowych, dokumentować i popularyzować osiągnięcia farmacji, wykazywać szeroką działalność społeczną, odznaczać się wysoką etyką.

Jubilat urodził się 23 września 1914 r. w Barnau na Syberii. Studia farmacji rozpoczął w 1936 r. na Uniwersytecie im. Stefana Batorego w Wilnie, a dokończył po powrocie z Oflagu w Woldenburgu na Uniwersytecie Poznańskim uzyskując w 1947 r. dyplom mgr farmacji. W 1978 r. uzyskał stopień naukowy dr farmacji na Wydziale Farmaceutycznym Akademii Medycznej w Łodzi, a stopień dr habilitowanego w 1986 r. w Akademii Medycznej w Poznaniu.

Bezpośrednio po ukończeniu studiów farmaceutycznych pracował w aptekach otwartych jako pracownik, a potem jako kierownik. W latach 1948–50 był dzierżawcą apteki w Ostrowii Mazowieckiej, a po upaństwowieniu tej placówki kierownikiem różnych aptek w woj. warszawskim i zielonogórskim aż do przejścia na emeryturę. Równocześnie dodatkowo pracował jako nauczyciel chemii w Liceum Ogólnokształcącym oraz nauczyciel technologii i towaroznawstwa w Liceum Administracyjno-Handlowym (1950–1956). Był wykładowcą w Studium Farmaceutycznym Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego w Bydgoszczy (1976–1982) i przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Obchodów XX-lecia Kształcenia Podyplomowanego Farmaceutów w Studium w Bydgoszczy; zaprojektował okolicznościowy medal, założył Pracownię Historyczną przy Studium i załączek Muzeum Współczesnej Farmacji.

Jako jeden z pierwszych farmaceutów uzyskał w 1974 r. specjalizację II° z farmacji aptecznej. W trakcie swej wieloletniej pracy zawodowej jako aptekarz wyszkolił wielu młodych stażystów – mgr farmacji i techników. W 1993 r. uzyskał

koncesję na uruchomienie własnej apteki „Pod Łabędziem” w Łodzi, której właścicielem jest do dziś.

Przez całe życie był czynny społecznie. Już jako 12-letni chłopiec wstąpił do harcerstwa. W latach 1936–1939 był drużynowym 16 Wileńskiej Drużyny Harcerskiej, a w Oflagu II C w Woldenburgu członkiem Starszo-Harcerskiej Drużyny w konspiracji. Był członkiem Akademickiego Koła Polskiej Macierzy Szkolnej we Wilnie i z ramienia tej organizacji nauczycielem w Szkole Wieczorowej (1936–1939).

Po wyzwoleniu był członkiem Powiatowej Rady Narodowej w Ostrowii Mazowieckiej (2 kadencje) i radnym Miejskiej Rady Narodowej w Siedlcach (1 kadencje), bezpartyjny.

Do Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego należał od założenia tej organizacji. Był założycielem i prezesem Sekcji Historii Farmacji przy Oddziale Zielonogórskim PTFarm (1964–1980) a następnie przewodniczącym Sekcji Bydgoskiej Historii Farmacji PTFarm (1982–1993) i przez wiele lat wiceprzewodniczącym Zespołu Sekcji Historii Farmacji. Wielokrotnie był delegatem na Walne Zjazdy PTFarm i sekretarzem Sądu Koleżeńskiego Zarządu Głównego PTFarm (1989–1995). Należy do Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji, a w kadencji 1991–1994 był członkiem Komisji Rewizyjnej Zarządu Głównego tego Towarzystwa.

Na podkreślenie zasługuje jego działalność w Izbach Aptekarskich. W latach 1948–1951 był członkiem Warszawskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej. Po likwidacji samorządu aptekarskiego w 1951 r. był gorącym zwolennikiem reaktywowania Izb Aptekarskich. W tym celu wygłosił specjalny apel w pismach w 1981 r. W 1991 r. został powołany przez Ministra Zdrowia do Komitetu Organizacyjnego samorządu aptekarskiego. Brał udział w pracach Sejmowej Podkomisji Zdrowia ds. Izb Aptekarskich, optując za prawem do wyrażania zgody przez organa Izb w ważnych sprawach zawodu. Obecnie jest członkiem Łódzkiej Okręgowej Izby Aptekarskiej.

Posiada duży dorobek naukowy i publicystyczny: ok. 200 prac drukowanych, w tym kilka książek, m. in. *Etyka i deontologia farmaceutyczna w Polsce w XIX i XX wieku*. Warszawa 1988; *Album XXV-lecia Farmacji Lubuskiej*, Zielona Góra 1970.

Z jego nazwiskiem związane są 3 wielkie inicjatywy w środowisku farmaceutycznym: 1) idea utworzenia Muzeum Współczesnej Farmacji, 2) zorganizowanie ogólnopolskiej wystawy i konkursu kronik aptecznych i zakładowych (1988), 3) inicjatywa i utworzenie Fundacji Słownika Biograficznego Farmaceutów Polskich. Dzięki wielkiej pracowitości i zaangażowaniu zebrał 34 tys. kart ewidencyjnych do Słownika Biograficznego Farmaceutów Polskich, osiągnął zatwierdzenie Fundacji SBFP, której jest prezesem. Pozyskał zezwolenie na wy-

danie cegiełek na rzecz Słownika. Obecnie trwają prace nad wydaniem I tomu tego dzieła pod jego kierunkiem.

Zawsze uczestniczył we wszystkich zjazdach i konferencjach naukowych PTFarm oraz Izby Aptekarskich. Zawsze angażuje się czynnie we wszelkie słuszne sprawy na rzecz zawodu i ojczyzny. Jako wybitny historyk farmacji zawsze ma na uwadze dokumentację życia środowiska farmaceutycznego, jego osiągnięć zbiorowych i jednostkowych, ponieważ to one rzutują na autorytet w społeczeństwie.

Bibliografia

1. *Kto jest kto w Farmacji Polskiej*. Łódź 2001 s. 159–160.
2. W. W. G ł o w a c k i : *Habilitacja dr hab. Farm Bazylego Leszczyłowskiego*. „Farmacja Polska” T. 45: 1989 nr 8 s. 424–425.

Jadwiga Brzezińska
Zespół Historii Farmacji PTF
Kołobrzeg

DWIE MONETY POLSKIE Z WIZERUNKIEM ALEKSANDRA CZEKANOWSKIEGO, ZESŁAŃCA I BADACZA SYBERII

Krystalizuje się i pogłębia w naszym kraju zainteresowanie wkładem Polaków w poznanie Syberii. Sprzyja temu powolne odradzanie się życia polskiego na Syberii, gdzie do dzisiaj mieszkają potomkowie dawnych zesłańców z XIX stulecia oraz przybysze z lat trzydziestych XX wieku, którzy w wyniku stalinowskich represji zesłani zostali w syberyjską głąsę z europejskiej części ZSRR. Spotkać też można współcześnie na zauralskich obszarach od Uralu aż po Kamczatkę Polaków, którzy zesłani zostali w okresie drugiej wojny światowej oraz po jej zakończeniu, a w wyniku różnych okoliczności nie powrócili do kraju, mimo iż powroty takie były możliwe na mocy układów państwowych między ZSRR a Polską.

Liczna literatura wspomnieniowa z tego zakresu kreuje współcześnie ten oderwany od Polski świat odległej Syberii. Warto także wspomnieć, że działające obecnie w Federacji Rosyjskiej stowarzyszenia polonijne podejmują różnorakie starania, by oprócz odradzania się polskości na tych rozległych obszarach, krzewić także wiedzę o wkładzie Polaków w rozwój gospodarczy, kulturowy i cywilizacyjny wielkiej syberyjskiej ziemi. Tak jest w Jakucku, Južno Sachalińsku, Władywostoku, Irkucku, Tomsku czy Tiumentiu. Nie stronią także od tego współcześni historycy rosyjscy, którzy mając dostęp do przebogaty